

Α' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΑΡΧΑΙΑ

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

A. ΚΕΙΜΕΝΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ 1 [ΒΙΒΛΙΟ Β', ΚΕΦ 3, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΙ 55-56]

Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπὲρταί. Ὁ δὲ Θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γιγνόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἠσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δὲ ἔν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμῶξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· «Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμῶξομαι» καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοπταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· «Κριτία τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ». Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκείνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μῆτε τὸ φρόνιμον μῆτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

ΚΕΙΜΕΝΟ 2 [ΒΙΒΛΙΟ 2, ΚΕΦ 3, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΙ 15-16]

Τὸν πρῶτο καιρὸ ὁ Κριτίας καὶ ὁ Θηραμένης ἦταν ομοϊδεάτες καὶ φίλοι. Ὁ Κριτίας ὁμῶς - που ἀνάμεσα στ' ἄλλα εἶχε ἐξοριστεῖ κίολας ἀπὸ τοὺς δημοκρατικούς - εἶχε διάθεση νὰ σκοτώσει πολὺν κόσμον, ἐνῶ ὁ Θηραμένης ἐναντιωνόταν, λέγοντας ὅτι δεν ἦταν λογικὸ νὰ θανατώνουν ἀνθρώπους μόνο γιὰ τὸν λόγον ὅτι τοὺς τιμοῦσε ὁ λαός, ἔστω κι ἂν δεν πείραζαν σε τίποτε τὴν καλὴ τάξη. «Στο κάτω κάτω κι ἐγὼ κι ἐσύ ἔχουμε πει καὶ κάνει πολλὰ γιὰ ν' ἀποκτήσουμε δημοτικότητα» » του ἔλεγε. Ὁ ἄλλος πάλι ἀποκρινόταν (γιατὶ φερόταν ἀκόμη φιλικὰ στὸν Θηραμένη) ὅτι ὅποιος θέλει νὰ κυριαρχεῖ εἶναι υποχρεωμένος νὰ βγάξει ἀπὸ τὴ μέση ἐκείνους που θα μποροῦσαν νὰ του σταθοῦν ἐμπόδιο: «Κι ἂν φαντάζεσαι ὅτι ἐπειδὴ εἶμαστε τριάντα κι ὄχι ἓνας ἡ ἐξουσία μας δεν χρειάζεται τόση φροντίδα ὅσο καὶ μὴν ἓνα προσωπικὴ τυραννία εἶσαι ἀνόητος».

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- 1) Να μεταφράσετε το χωρίο
«Ὡς δε ταῦτα....οἰμώξομαι;»

μονάδες 30

2) ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- α) Ποια στάση τήρησε η Βουλή την ώρα της σύλληψης του Θηραμένη και για ποιο λόγο ; Ο ίδιος ο Θηραμένης από την πλευρά του πώς αντέδρασε μπροστά στον θάνατό;

μονάδες 10

- β) Ποια τα ειδικότερα σημεία διαφωνίας ανάμεσα στον Κριτία και τον Θηραμένη ; Να χαρακτηριστούν με σύντομο τρόπο [να ληφθεί υπόψη το β' απόσπασμα]

μονάδες 10

3) ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ποια είναι τα χαρακτηριστικά της συγγραφικής ικανότητας του Ξενοφώντα; Πόσα και ποια είναι τα είδη των έργων του;

μονάδες 10

4) ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΑ

- α) Με ποιες λέξεις του κείμενου έχουν ετυμολογική συγγένεια οι παρακάτω όροι = σχέση, άξονας, παραφροσύνη, αντίρρηση, διαφήμιση.
μονάδες 5

- β) Να γράψετε δύο νεοελληνικά παράγωγα, απλά ή σύνθετα, των λέξεων:

ὄρῳσα, ἀποθνήσκειν, ἐπεκαλεῖτο, ἀπολιπεῖν, ἔπασχε.

μονάδες 5

5) ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

- α) τῆ φωνῆ, τό παιγνιῶδες, ῥῆμα, θεός, τοῦ ἀνδρός, δηλοῦντα: να γραφεί η ίδια πτώση του άλλου αριθμού.
- β) τό παιγνιῶδες, μάλα, μεγάλη, ἀξιόλογα, τῷ καλῷ: να γραφούν οι άλλοι βαθμοί.
- γ) εἶχεν, ὀρῶσα, εἶπειν: να γραφεί β' ενικό προστακτικής όλων των χρόνων των ρημάτων στα οποία ανήκουν οι τύποι.
- δ) ἀπήγαγον, ἐπήρετο, εἶπεν: να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση.

μονάδες 20

6) ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ

- α) Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τις παρακάτω λέξεις του κειμένου **ἀνθρώπους, μεγάλη, τοῦ θανάτου, Σατύρω, δια τῆς ἀγορᾶς.**
- β) Να αναγνωριστεί συντακτικά (εισαγωγή, εκφορά, χρήση) η παρακάτω πρόταση
.. «ὅτι οἰμώξειτο»

μονάδες 10